

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXV. — Izdan in razposlan 25. dne junija 1918.

Vsebina: Št. 231. Ukaz o uravnavi prometa s krompirjem.

231.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženi ministri z dne 22. junija 1918. l.

o uravnavi prometa s krompirjem.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

Zasega.

§ 1.

Ves v Avstriji pridelani krompir je zasežen v prid državi.

Zasega se konča, ko se je množina krompirja (§ 18), ki jo je določil urad za prehranjevanje ljudi, izročila vojnemu prometnemu zavodu za žito na podstavi določil § 6 ali se je porabila po določilih § 3, točka 4 in 5.

Pogodbe, s katerimi se kupuje poprek pridelek krompirja ali upanje na ta pridelek za določeno ceno (§ 1276 o. d. z.), so prepovedane in neveljavne. Izvzete so odobrene nasadne in dobavne pogodbe (§§ 33 in sl.).

Posestniki zaseženega krompirja so dolžni skrbeti za to, da se ohrani. Hraniti morajo krompir dotlej, da se odvzame.

§ 2.

Zaseženi krompir se ne sme niti podelovati, porabljati, pokladati, niti prostovoljno ali prisilno otujevati, kolikor se v tem ukazu ali s posebnimi predpisi ne ukrenejo drugi zaukazi.

§ 3.

Kljub zasegi se sme krompir:

1. katerega potrebuje pridelovalec krompirja za preživljanje pripadnikov svojega gospodarstva (gospodinjstva), všteti tiste upravičence do preživitka, delavce in nameščence, ki jim gre prosta hrana ali krompir *in natura* za preživitev ali mezdo, porabljati v množini, določeni z uravno porabljanja,

2. porabljati za seme v določeni izmeri,

3. pokladati z omejitvami, obseženimi v §§ 24 in sl.,

4. podelovati z omejitvami, obseženimi v §§ 27 in sl.,

5. dobavljati na podstavi odobrenih pogodb (§§ 33 in sl.).

Najvišja množina dopustnega porabljanja, semenja, dopustnega pokladanja in podelovanja se ustanovi neposrednje potem, ko se je dognal pridelek.

Upotrebljanje.

§ 4.

Obče zaukaze o upotrebljanju zaseženega krompirja ukrene urad za prehranjevanje ljudi.

Organi.

§ 5.

Za izvrševanje vseh v tem ukazu danih nalog se poslužuje urad za prehranjevanje ljudi svojih lastnih organov, političnih oblastev, po potrebi finančnih oblastev in občin. Izvrševati gospodarstvo je naloženo vojnemu prometnemu zavodu za žito.

Urad za prehranjevanje ljudi lahko tudi od primera do primera delegira funkcionarje ter jim poveri izvrševanje ali nadzorovanje nabavljanja krompirja in nadzorovanje gospodarstva. Za stalne pomožne organe za izvrševanje teh nalog se lahko postavijo nadzorniki za krompir za enega ali več političnih okrajev.

Prevzemanje.

§ 6.

Zaseženi krompir je z izjemami, omenjenimi v § 3, izročiti vojnemu prometnemu zavodu za žito ali osebam, ki imajo njegovo naročilo, za določeno prevzemno ceno v času, ustanovljenem v dobavnem nalogu. Vojni prometni zavod za žito je dolžen prevzeti zaseženi krompir.

Organi, katerim se je naročilo prevzemati krompir, smejo razpolagati s tem krompirjem le po ukazilih, katera jim je dal vojni prometni zavod za žito.

Vojni prometni zavod za žito (njegova podružnica) prejema naročila o razpolaganju s prevzetim krompirjem od urada za prehranjevanje ljudi ali z njegovim izrečnim odobrenjem po političnim deželno oblastv.

Oblastvo mora za izročanje zaseženega krompirja izdajati dobavne naloge; ti dobavni nalogi se izdajejo ali na pridelovalca krompirja ali na občino.

Ako se krompir v zahtevani izmeri ne dobavi v roku, ki ga je ustanovilo oblastvo, se mora prisilno odzvati. Prisilno se odvzame tudi, ako

ni znana oseba ali bivališče tistega, ki je dolžen ga izročiti.

Da se prisilno odvzame, odredi oblastvo.

Ako v posameznih občinah ali političnih okrajih zaradi posebnih razmer, ki jih je povzročila vojna, ni mogoče zahtevati krompir od posameznih posestnikov zalog, more urad za prehranjevanje ljudi pooblastiti politično deželno oblastvo, da zahteva krompir v določeno označenih delih upravnega okoliša potom občine.

Oblastvo mora v tem primeru množino krompirja, ki jo je določilo politično deželno oblastvo, predpisati v nabavljanje občini, ki porazdeli to množino na posestnike krompirja. Porazdelitev v občinah je zavezana popreskušnji po oblastvu.

Zahtevanje po občini nadomešča v vseh ozirih zahtevanje po oblastvu.

§ 7.

Za prevzemanje zaseženega krompirja mora politično deželno oblastvo izdati natančnejša določila. Zlasti more odrediti, da morajo v kakem ozemlju vsi ali več pridelovalcev krompirja izročiti določene najmanjše množine zaseženega krompirja v določenih, oziraje se na krajevne razmere in razmere temperatur ustanovljenih razdobjih.

§ 8.

Učinek zasege se konča:

1. z dopustno porabo ali otujitvijo,
2. s prisilnim odvzetjem,
3. z zapadom.

Zglasitve.

§ 9.

Kdor je nasadil več nego 5 hektarjev površine s krompirjem, je dolžen naznaniti občini pridelek z navedbo množine v treh dneh, ko ga je spravil. Občina mora naznanila preskusiti, popraviti in vsak teden predložiti oblastvu. Zasežen je pa tudi tisti krompir, ki se pridelava na manjših površinah (§ 1).

Popisovanje zalog; hranjenje.**§ 10.**

Urad za prehranjevanje ljudi in politično deželno oblastvo more vsakčas za vsa ali posamezna upravna ozemlja zaukazati popisovanje zalog krompirja.

Kdor ima krompir v zalogi ali za druge v hrambi, je dolžen zglasti ga za popisovanje določenega dne oblastvu, v čigar okraju so zaloge.

Kdor ima zaloge, ki so drugih, v hrambi, je vrhutega dolžen navesti tistega, ki ima pravico razpolagati.

Oblastvo določi, oziraje se na krajevne razmere, kateri postopek se mora uporabljati za popisovanje zalog.

Ako se pokažejo pomisleki zoper pravilnost ali popolnost zglastev, se more zaukazati novo popisovanje zalog.

Zaloge se morejo popisovati tudi pri spravljaju na licu mesta pred vkladanjem. V ta namen se morejo vršiti poskusna tehtanja in druge naredbe, potrebne, da se dožene množina.

§ 11.

Oblastvo ima pravico vsakčas pregledovati po osebah, ki imajo njegovo naročilo, obratne prostore, prostore za zaloge ali druge prostore.

Osebam, ki imajo naročilo oblastva, je dovoljevati vstop v te prostore. Na zahtevanje jim je dajati vsa potrebna pojasnila.

§ 12.

Vsakdo, ki ga na to pozove oblastvo, je dolžen sodelovati kakor zaupnik pri popisovanju zalog, pri popreskuševanju in podelovanju. Pri osebah, ki so v javni službi, je za to sodelovanje treba pritrditve njihovega službenega oblastva. Zaupniki morajo ravnati brez ozira na osebo in po najboljši vednosti in vesti, ohraniti tajno zasebne razmere ali opravilne tajnosti posestnikov zalog, za katere so zvedeli, in, ako niso javni uradniki, obljubiti izpolnjevanje teh dolžnosti.

Služba zaupnika je častna služba.

§ 13.

Kdor je nasadil več nego 5 hektarjev površine s krompirjem, je dolžen naznaniti jamnice

za krompir in skladišča izven stanovalnih in gospodarskih poslopij oblastvu z natančno navedbo kraja, ko se je vložil krompir, oziroma ko se začnejo rabiti skladiški prostori. Pri tem je poleg števila skladišč in jamnic naznaniti tudi s krompirjem obloženo površino jamnic v kvadratnih metrih. Prekladanja in delitve jamnic se morajo zglasti.

§ 14.

Oblastvo more zahtevati skladiške prostore za hranjenje krompirja in zemljišča za napravljaje jamnic (prizmov). Za to je plačati primerno ceno, ki jo oblastvo določi končno veljavno.

§ 15.

Občine in izločena graščinska ozemlja se morejo v primeru potrebe prisiliti, da vkladajo ali spravijo v jamnico krompir, ki se je zasegel na njihovem ozemlju, na mestu, ki ga oznameni oblastvo.

§ 16.

Mesta porabljanja so dolžna skrbno hraniti krompir, ki so ga prevzela, s tem, da ga spravijo v jamnico ali vkladajo; oblastvo ali, če so mesta s svojim ustavom, politično deželno oblastvo jih more prisiliti, da ukrenejo potrebne naredbe, da se ohrani krompir, privzemši izvedence.

Ako mesta porabljanja ne ustrežejo pravočasno tem zahtevam, more oblastvo na stroške in nevarnost mest porabljanja poskrbeti, kar je potrebno, da se hrani krompir.

Zahtevanje.**§ 17.**

Posestnik zalog mora zaseženo in zahtevano množino krompirja (§ 6) pripeljati do bližnje železniške ali plovstvene postaje, oziroma do namembnega kraja in tam izročiti osebi, ki ima naročilo vojnega prometnega zavoda za žito.

V namembni kraj mora pripeljati tedaj, ako ta kraj ni bolj oddaljen nego najbližja železniška ali plovstvena postaja, do katere se lahko pride.

Ako je namembni kraj bolj oddaljen, je plačati posestniku za vsak kilometer razlike v oddaljenosti in za vsak metriki stot krompirja 10 vinarjev odškodnine.

Kolikor gre za krompir, ki je namenjen za človeško uživanje, mora dobaviti zdravo, primerno suho, naravnorasto blago brez prsti in kali (cim).

Ako se zahteva krompir, ki ni pripraven za človeško uživanje, je dobaviti ta krompir ločeno.

Ako se ne izpolnijo te dolžnosti, more oblastvo odrediti, da se krompir loči in pripelje na stroške posestnika zalog.

Zalaganje potrebščine.

§ 18.

Potrebščina krompirja se zalaga po nabavnem in preskrbovalnem načrtu, ki ga postavi urad za prehranjevanje ljudi.

Zglašanje potrebščine.

§ 19.

Občine morajo najkasneje do 15. dne julija naznaniti oblastvu število prebivalcev, ki niso preskrbljeni s krompirjem z lastnim nasadom krompirja.

Zglasitev se mora podati po stanju 1. dne julija.

Začasne odsotnosti ali začasnega bivanja ni vpoštevati.

Zglasitev občin s svojim ustavom je v istem roku podati neposrednje na deželno oblastvo.

Ako število nepreskrbljenih prebivalcev ni natančno znano, je napraviti vestno cenitev, katero je primerno utemeljiti.

Politično oblastvo naj zglasitev preskusi in, ako treba, popravi, hkratu obvestivši dotične občine.

Zglasitev občin se naj ne razteza na čete in vojaške zavode, taborišča vojnih ujetnikov, internirancev in dr. Zglasitev potrebščine imenovanih mest naj povzroči politično deželno oblastvo.

Potrebščino armade na bojišču in vojne mornarice ustanovi urad za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženiimi oblastvi.

Uravnavo porabljanja.

§ 20.

Urad za prehranjevanje ljudi določi, po kateri izmeri in po katerih načelih je dovajati

razpoložne zaloge ljudem v porabljanje. Oddajo konsumu je navezati na izkaze porabljanja in v mestih z več nego 10.000 prebivalcev uravnati tako, da se krompir prideluje določenim oddajalnicam.

Urad za prehranjevanje ljudi določi čas, od katerega naprej se sme krompir oddajati le na izkaze porabljanja. Nadaljnje za uravno porabljanja v deželi potrebne odredbe ukrene politično deželno oblastvo, zaslišavši kmetijski svet.

§ 21.

Za uravno porabljanja v posameznih občinah potrebne natančnejše odredbe se lahko pusté oblastvu ali za občinski okoliš občini. Ta opravila oskrbuje občina v prenesenem delokrogu.

§ 22.

Oskrbuje ta opravila se. oblastvo lahko posluhuje tudi okrajnega gospodarskega sveta.

Ako se izroči uravnavo porabljanja občini, se more občinskemu zastopu zaukazati, da oskrbuje s tem združena opravila po gospodarskem uradu s sodelovanjem občinskega gospodarskega sveta.

Ako občina ne more izpolnjevati svojih nalog ob uravnavi porabljanja, ji more oblastvo vsakčas odvzeti oskrbovanje teh opravil.

§ 23.

Politično deželno oblastvo ali z njegovim pooblastilom oblastvo ali občina, kateri se je izročila uravnavo porabljanja, mora ukreniti zlasti odredbe gledé porabljanja pogodbenega krompirja in nadzorovati, da se v redu porablja.

Pokladanje.

§ 24.

Krompir smejo pokladati le pridelovalci krompirja in le s posebnim dovoljenjem oblastva. Pokladati se sme praviloma le krompir, ki ni pripraven za človeško uživanje.

§ 25.

Pokladanje se lahko urayna tudi tako, da se občinam dovoli določena množina (kontingent) krompirjeve krme. To množino je porazdeliti na posamezne pridelovalce krompirja po razmerju

krompirjevih nasadnih površin in potrebnega stanja živine. Pridelovalcem krompirja, ki ne redijo živine, ni dovoljevati kontingenta krme. Na te osebe pripadajoči delni kontingent je prišteti ostalim pridelovalcem krompirja po razmerju njihovih delnih kontingentov.

§ 26.

Kontingente krme določi za dežele urad za prehranjevanje ljudi, potem za politične okraje in mesta s svojim ustavom politična deželna oblastva, za občine in izločena graščinska ozemlja politično okrajno oblastvo.

Podelovanje krompirja.

§ 27.

Obrtni in kmetijski obrati, ki so urejeni za izdelovanje produktov iz posušenega krompirja, skroba in skrobnih produktov vsake vrste iz krompirja, smejo podelovati krompir le z dovoljenjem urada za prehranjevanje ljudi; pri tem je praviloma omejiti dovoljenje na krompir, ki ni pripraven za človeško uživanje, in na določeno množino.

Najvišjo izmero krompirja, ki ga je podelovati, določi urad za prehranjevanje ljudi.

§ 28.

Prepovedano je porabljati krompir za izdelovanje špirita v obrtnih (ne kmetijskih) žganjarnicah.

§ 29.

Dovoljenje za izdelovanje špirita iz krompirja v kmetijskih žganjarnicah daje urad za prehranjevanje ljudi v porazumu s finančnim ministrstvom. To dovoljenje se daje v prvi vrsti le takim žganjarnicam, ki so sklenile nasadne in dobavne pogodbe po §§ 33 nasl. in po pogojih, ki jih je ustanovil urad za prehranjevanje ljudi. Ta poslednja omejitve se ne razteza na zadružne žganjarnice. Ako žganjarski obrati niso mogli skleniti pogodb o krompirju, ker ni odjemnika, morajo to naznaniti uradu za prehranjevanje ljudi do 1. dne avgusta. Urad za prehranjevanje ljudi jim ali odkaže porabnike za sklep pogodbe ali jih odveže dolžnosti, da sklenejo pogodbe o krompirju.

Praviloma se sme podelovati le krompir, ki ni pripraven za uživanje ljudem.

§ 30.

Največjo izmero krompirja, ki ga je podelati v zadružnih žganjarnicah, določi urad za prehranjevanje ljudi v porazumu s finančnim ministrstvom.

Drugim kmetijskim žganjarnicam se dovoli brez ozira na to, ali morejo docela izpolniti prevzete pogodbene dolžnosti ali ne, začasni kontingent podelovanja v izmeri 10 metrskih stotov krompirja, računjeno na hektar površine, kjer je nasajen krompir.

Ako se je pogodbeni krompir dobavil odjemniku ali drugače izročil v njegovo last, se oprosti ostanek pridelka krompirja, ko so založene v § 3, točka 1 in 2, navedene potrebščine, s končnoveljavno določitvijo kontingenta za izdelovanje špirita na določen čas, ako pridelek krompirja kmetijskega žganjarskega obrata poprečno ne znaša več nego 110 metrskih stotov, preračunjeno na hektar.

Ako je posledek letine večji, je izročiti vojnemu prometnemu zavodu za žito tisto množino, ki presega poprečni donos 140 metrskih stotov na hektar, v zdravem krompirju, pripravnem za uživanje ljudem.

Da je podan dokaz dobave ali lastninskega prenosa pogodbenega krompirja, se smatra, ako se predloži na uradu za prehranjevanje ljudi potrdilo odjemnika o lastninskem prenosu ali prepis voznihih listin o prevozu, ki ga je potrdilo oblastvo.

§ 31.

Prepovedano je podelovati drug krompir nego tistega, ki ga je kdo sam pridelal ali pridobil od vojnega prometnega zavoda za žito.

§ 32.

Ako se krompir pusti ali odkaže v podelovanje, je v tem zapopadena dolžnost ga dejansko podelati. Ta dolžnost se ne razteza na tiste žganjarnice, katerim se odkaže le v § 30, odst. 2, omenjeni kontingent podelovanja. Podelovalec mora nadalje, ako tega ne zaukazujejo že drugi predpisi, prevzeti dolžnost, da piše natančne zapiske o množini puščenega ali dobljenega naravnega blaga in o množini izdelkov. Kontrola, ali se držé dovoljenih najvišjih množin in pogojev podelovanja, je naložena edinole organom in oblastvom, katerim je poverjena kontrola o žganjarini. Urad za prehranjevanje ljudi daje tem organom in oblastvom potrebna ukazila.

Pogodbeni krompir.

§ 33.

Pogodbe o nasadu in dobavljanju krompirja morejo sklepati le pridelovalci krompirja. Porabniki morajo prositi za dovoljenje za sklepanje pogodb.

Sklepanje pogodb dovoljuje in pogodbe odobrava urad za prehranjevanje ljudi, ako sta kraj pridelovanja in porabljanja v različnih kronovinah, in politično deželno oblastvo, ako sta kraj pridelovanja in porabljanja v isti kronovini, če si urad za prehranjevanje ljudi ne pridržuje izključno odločbo za določene krajevne okoliše.

§ 34.

Dopustno največjo množino pogodbenega krompirja za porabnika in kmetovalca ter koristi, ki jih je dovoliti pridelovalcu krompirja s sklepom pogodbe, določi urad za prehranjevanje ljudi.

§ 35.

Pogodbe se morajo nanašati na celo kmetovalčevo površino, kjer je nasajen krompir.

Pridelovalec sme sklepati pogodbe o krompirju le s porabnikom. Ako razpolaga pridelovalec z več gospodarstvi, katerih vsako zase je gospodarska enota, more skleniti za vsako gospodarsko enoto ločene pogodbe z različnimi porabniki, ako temu ravnanju ne nasprotuje v § 36 omenjena omejitev. Na voljo mu je tudi dano, da ene ali druge gospodarske enote ne privzame v pogodbe. V tem primeru ni vzprejeti v pogodbi cele kmetovalčeve površine, kjer je nasajen krompir, temveč površino dotične gospodarske enote, na kateri je nasajen krompir.

§ 36.

Ako odobrujoče oblastvo omeji dopustnost sklepa pogodbe za porabnika na določene okoliše, ne sme sklepati pogodb v drugih okoliših.

§ 37.

Vse pravice in dolžnosti, ki se podajajo iz pogodbe, se osnujejo šele, ko je pogodba odobrena.

Ena ali druga stranka pogodnice more odstopiti od prevzetih dolžnosti le s pritrditvijo tistega oblastva, ki je odobrilo pogodbo.

S pripoznanim semenjskim krompirjem je ravnati s pritrditvijo tega oblastva ob izpolnjevanju pogodbene dolžnosti tako, kakor da bi ne bil pridelan.

§ 38.

Pogodbeni krompir je dobavljati v pogodbi označenim odjemnikom potom vojnega prometnega zavoda za žito. Gledé plačila kmetovalcu, nakladanja in obračuna se ravna z njimi pravtako, kakor z vsem ostalim krompirjem, s katerim gospodari država, ako ne dopusti urad za prehranjevanje ljudi izjem za določene primere ali določene okoliše. Zlasti spadajo pošiljatve pogodbenega krompirja pod določila § 48 tega ukaza.

§ 39.

Urad za prehranjevanje ljudi more pogodbeni krompir dovesti tudi v občo preskrbo, ako to zahtevajo izredne okoliščnosti.

§ 40.

Stranke pogodnice morajo izpolniti vse dolžnosti, ki so jim naložene po določilih tega ukaza ali katere so se jim predpisale, preden ali ko se je odobrila ta pogodba.

Odjemnik sme porabljati pogodbeni krompir le za namen, omenjen v pogodbi. Odgovoren je za pravilnost navedenega števila porabnikov, za to, da se uravnava porabe redno izvrši, in za primerno vkladanje.

Ako se zmanjša število porabnikov za pet odstotkov nasproti številu, ki se je dalo v podstavo preračunu potrebnosti, se mora to neposrednje po nastopu tega dogodka naznaniti tistemu oblastvu, ki je odobrilo pogodbo.

Najvišje cene.

§ 41.

Za najvišje cene veljajo cene, ustanovljene v ukazu urada za prehranjevanje ljudi z dne 8. marca 1917. l. (drž. zak. št. 91), kolikor se ne izpreminjajo z naslednjimi določili.

Za krompir, ki se izroči vojnemu prometnemu zavodu za žito do 17. dne julija, se zviša najvišja cena za 80 kron za metrski stot. Ta zvišba se zniža po preteku vsakih 12 dni za 16 kron, tako da doseže § 4. dnem septembra veljavo v odstavku 1 omenjena najvišja cena.

Za krompir, ki se izroči ali ponudi prostovoljno vojnemu prometnemu zavodu za žito do 15. dne decembra, se plača 5 kron premije za metrski stot. Ta premija se zviša za nadaljnji 2 kroni, ako se vojnemu prometnemu zavodu za žito ponujeni krompir prevzame šele po 1. dnevu marca naslednjega leta.

Za rogljače se ustanavlja najvišja cena s trojnimi zneskom vsakočasnih najvišjih cen za okrogli krompir. Premija se plača eventualno za rogljače v isti višini kakor za okrogli krompir.

§ 42.

Najvišje cene veljajo pri kupih vojnega prometnega zavoda za žito v vsaki množini za prevzemne cene.

Kupnino je plačati v gotovini ob odvzetju.

Ako posestnik ali njegovo bivališče ni znano, je kupnino položiti na sodišču.

§ 43.

Ako se krompir prisilno odvzame, znaša prevzemna cena le 80 odstotkov najvišje cene. Vrhulega mora posestnik krompirja plačati stroške prisilnega odvzeta.

§ 44.

Pri krompirju, ki gledé kakovosti ne ustreza pogojem, obseženim v § 1 ukaza urada za prehranjevanje ljudi z dne 8. marca 1917. l. (drž. zak. št. 91), je odbiti primeren znesek od prevzemne cene. Ako krompirju nista primešana več nego 2 odstotka prsti, ni nič odbijati.

Ako se ne doseže sporazumljenje o višini odbitka, odloči v sporih med prodajalcem in prevzemnim organom, ki ga je postavil vojni prometni zavod za žito, okrajno sodišče, v čigar okolišu je blago, v nespornem postopanju, eventualno zaslišavši pristojno presojevalnico cen.

V tem primeru mora vojni prometni zavod za žito ob prevzetju plačati kupnino, ki jo je začasno ustanovilo zahtevajoče oblastvo.

Dolžnost dobave se ne odlaga s sodnim postopanjem.

Odločba okrajnega sodišča se more v 8 dneh izpodbijati z rekurzom. Zoper odločbo druge stopnje ni dopusten pravni pomoček.

Pri sporih o višini odbitka med prevzemnim organom, ki ga je postavil vojni prometni zavod za žito, in prevzemnikom blaga odloči komisija izvedencev borze za kmetijske pridelke tistega upravnega ozemlja, v čigar okolišu se je izročilo blago. Ako v dotičnem upravnem ozemlju ni komisije izvedencev, odloči komisija izvedencev borze za kmetijske pridelke na Dunaju. Zoper odločbo komisije izvedencev ni dopusten pravni pomoček.

§ 45.

Prodajne cene vojnega prometnega zavoda za žito določi urad za prehranjevanje ljudi.

Najvišje cene za prodajo krompirja na drobno ustanove politična deželna oblastva, izprosvi mnenje osrednje komisije za presojanje cen.

Določilo § 1 ukaza z dne 8. marca 1917. l. (drž. zak. št. 91) se razveljavlja, kolikor se tiče prodaje krompirja na drobno med pridelovalcem in porabniki.

§ 46.

V Avstrijo uvožen krompir se sme v prodaji na drobno prodajati le po najvišji ceni, ustanovljeni za tuzemski krompir, ako urad za prehranjevanje ljudi ne dopusti izjem.

Obča določila.

§ 47.

Kdor je nasadil krompir, je dolžen spraviti ga, kakor je v deželi običajno, v zrelem stanju ali pa morebiti nasprotujoče ovire naznaniti občini tako zgodaj, da more občina pravočasno odrediti, da se spravi pridelek. Izločena graščinska ozemlja morajo ta naznanila podati političnemu okrajnemu oblastvu. V tem primeru se spravi pridelek na posestnikove stroške.

Jemati krompir iz zemlje, preden dozori, je prepovedano; ta prepoved ne velja, ako bi zaradi zakasnelega nasada ali neugodnega vremena krompir dozorel tako kasno, da se sad brez nevarnosti zanj ne more več pustiti v zemlji, ali ako se naj s krompirjem posajeno zemljišče še v letu pridelka obdela za druge nasačne namene.

§ 48.

Železnice in parnopolovstvena podjetja smejo sprejemati pošiljatev krompirja le tedaj v prevoz, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev priloženo prevozno potrdilo. Prevozna potrdila izdaja vojni prometni zavod za žito na Dunaju sam ali po svojih podružnicah.

Ako pošiljatev ne ustreza tem zahtevam, mora namembna postaja to naznaniti telefonično ali brzojavno pristojni podružnici vojnega prometnega zavoda za žito. Podružnica mora ukreniti o izročitvi pošiljatve. Ako v dvanajstih urah ničesar ne ukrene, se sme pošiljatev izročiti adresatu.

Pošiljatve krompirja sè strani vojaške uprave so izvzete od sprednjih določil, ako je oddajna postaja v tistem delu vojnega ozemlja, v katerem je spravljanje pridelka pridržano vojaški upravi.

Krompir, ki se uvaža v Avstrijo, uporablja je javna prevozna podjetja, mora prejemnik naznaniti vojnemu prometnemu zavodu za žito in mu ga prodati, ako zavod to zahteva.

Oblastvo oddajne postaje ali, ako je prevoz že končan, oblastvo namembne postaje lahko proglasi, da so zapadle pošiljatve krompirja, ki ne ustrezajo omenjenim zaukazom.

§ 49.

Z „oblastvom“ brez natančnejšega označenja se umeva v tem ukazu cesarsko politično okrajno oblastvo, v občinah s svojim ustavom pa občinsko oblastvo, ako politično deželno oblastvo ne vzame opravi, ki gredo oblastvu, docela ali deloma nase ali jih ne izroči drugemu uradnemu mestu.

§ 50.

Zoper odločbe in odredbe, ukrenjene na podstavi sprednjih določil, ni dopusten priziv. Uradoma popreskušati te odločbe in odredbe je pridržano predpostavljenu političnemu oblastvu in uradu za prehranjevanje ljudi.

§ 51.

Občine so dolžne sodelovati v izvrševanju tega ukaza.

Kazenska določila.

§ 52.

1. kdor pridobi krompir proti prepovedi,
2. kdor proti določilom tega ukaza podeluje, poklada ali otuji krompir,
3. kdor krompir, ki se je prepustil za semenje ali pridobil za ta namen, odtegne tej porabi,
4. kdor zataji v njegovi posesti ali v njegovi hrambi se nahajajoče zaloge krompirja ali izdelkov industrije krompirja,
5. kdor prekrši v oblastvenem nalogu osnovano dolžnost dobaviti krompir ali izdelati in dobaviti produkte iz krompirja,
6. kdor opusti v §§ 9 in 10 predpisane zglasitve,
7. kdor opusti v § 13 predpisano zglasitev krompirjevih skladišč,
8. kdor krompirja nalašč ne spravi ali ga proti določilu § 47 predčasno vzame iz zemlje,
9. kdor prestopi določila uravnave porabe,
10. kdor sklepa brez dovoljenja v § 33 imenovanega oblastva pogodbe o krompirju,
11. kdor v pogodbi o nasadu in dobavi krompirja nalašč napačno navede svojo celo površino, na kateri je nasajen krompir (§ 35);
12. kmetovalca, ki, ne gledé na izjemo, določeno v § 35, sklene pogodbe o krompirju z dvema ali več porabniki,
13. porabnika, ki sklene pogodbe v drugih okoliših, ako so sklepi pogodbe krajevno omejeni (§ 36),
14. kdor, ne gledé na primer slabe letine, ne izpolni dobavnih dolžnosti, ki jih je prevzel na podstavi odobrene pogodbe,
15. kdor preseže dovoljeno največjo množino pogodbenega krompirja z nepravilnimi navedbami števila porabnikov,
16. kdor obljubi ali dá kmetovalcem ob sklepu pogodb večje koristi, nego je dovolil urad za prehranjevanje ljudi,
17. tistega, ki ima naročilo vojnega prometnega zavoda za žito in upotreblja prevzeti krompir nalogu nasprotno ali brez naloga vojnega promet-

nega zavoda za žito ali ki ne izvršuje po § 6, odstavek 3, prejetih naročil,

18. kdor oblastveno poverjenim organom zabrani pristop v svoje obratne prostore, prostore za zaloge ali druge prostore, vpogled v svoje opravilne zapiske, kdor odreče tem organom ali oblastvu pojasnila ali poda nepravilna pojasnila,

tega kaznuje politično oblastvo z denarnimi kaznimi do 20.000 K ali z zaporom do šest mesecev.

§ 53.

Kdor naredi krompir neraben za uživanje ljudem ali pusti, da se pokvari, tega kaznuje oblastvo z zaporom do šest mesecev, ako ni dan učin § 23, točka 1, cesarskega ukaza z dne 24. marca 1917. l. (drž. zak. št. 131). Poleg kazni na svobodi se more naložiti denarna kazen do 20.000 K.

§ 54.

Ob kaznovanju se more v razsodbi izreči, da zapade v prid državi krompir in izdelki iz krompirja, katerih se tiče kaznivo dejanje, vseeno ali so storilčevi ali ne ali, ako se ne morejo več zajeti, njih izkupilo. Ako se očitno ravna zoper ta ukaz, se more tudi neodvisno od kaznovanja razsoditi, da zapadejo krompir in izdelki iz krompirja ali njih izkupilo.

Zapadle potrebne reči ali njih izkupilo se porabi za preskrbovanje prebivalstva.

§ 55.

Kazniva dejanja zastarajo v enem letu. Zastaranje se prične s časom kaznivega dejanja.

§ 56.

Gledé prestopkov se lahko po ministrstvenem ukazu z dne 1. marca 1915. l. (drž. zak. št. 49) izdadó kazenske odredbe brez prejšnjega postopanja.

§ 57.

Ako se kdo obsodi, se lahko razsodi tudi na izgubo obrtne pravice.

Izjemna določila.

§ 58.

O prometu s semenjskim krompirjem in njegovih cenah izda poljedelsko ministrstvo v porazumu z uradom za prehranjevanje ljudi potrebna posebna določila.

Pravtako izda urad za prehranjevanje ljudi, ako treba, posebna določila za določene dele vojnih ozemelj.

Začetek veljavnosti.

§ 59.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Izvršiti ga je poverjeno uradu za prehranjevanje ljudi.

Paul s. r.

Prevozno potrdilo.

Vojni prometni zavod za žito (podružnica v) pošilja

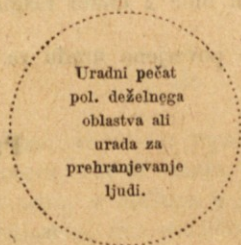
..... kg krompirja

od (ime pošiljalne postaje) na naslov

(prejemnikovo ime in stanovanjsko)

.....

Veljavnost prevoznega potrdila preneha dne

.....
(Kraj in dan izdaje.)

.....
(Podpis osebe, ki ima naročilo vojnega prometnega zavoda za žito.)

Opomnja: To potrdilo je trpežno pripeti na vozno listino.
Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.
Namembna postaja naj odvzame prevozno potrdilo.